

I kvinnornas rösträttsfråga är inlämnad följande skrifvelse till regeringen.

Till Konungen.

Med anledning af den väntade rösträttsreformen hölls här i Stockholm den 23 november innevarande år ett offentligt af öfver 700 män och kvinnor besökt möte för diskussion angående kvinnans politiska rösträtt. Under tecknade, inbjudare till mötet, hade för detsamma framlagt följande framställning:

”Frågan om politisk rösträtt för kvinnor har redan upprepade gånger framförts genom motioner i riksdagen och där visat sig ernå ganska raskt växande sympatier ej blott inom Andra utan äfven inom Första Kammaren.

Äfven Kungl. Maj:t har i motiven till 1904 års rösträttsproposition, som återkom under 1905 års riksdag, uttalat att ”otvifvelaktigt en viss giltighet måste tillerkännas en stor del af de skäl som anförts för en dylik utsträckning af den politiska rösträtten”.

Därefter hafva höstens val till andra kammaren liksom senaste regerings-skiftet utfallit så, att ett i rösträttsfrågan klart reformvänligt program borde kunna väntas i närmaste Kungl. rösträttsproposition.

Trots skilda politiska åskådningssätt förefinnes också inom landet en ganska samfälld och allt mera framträdande önskan att nu bringa rösträttsfrågan till en så pass omfattande lösning, att landet för en längre framtid befrias från striderna om politisk medborgarrätt och att ett samladt arbete på nationens öfriga lifsfrågor möjliggöres.

Men man må icke föreställa sig att denna samfällda önskan förverk-

ligas med genomförande af allmän rösträtt endast för män. Så länge kvinnorna sakna medborgarrätt är rösträttsfrågan ännu olöst, och påminnelser därom skola ständigt göra sig gällande.

Den förhoppning å ena sidan och den farhåga å andra sidan, som kan finnas, att kvinnornas deltagande i det politiska lifvet skulle verka återhållande på demokratiska sträfvan, innefattar ju i själfva verket att kvinnornas ernående af medborgarrätt dock skulle vara af betydelse för samhället.

För de många åter, som se efter något mer än partidisciplinens ängsliga intresse för dagen, innefattar kvinnornas medborgarrätt ej något oroväckande utan en enande och lyftande insats i arbetet för det allmänna bästa och för rättvisa åt samhällets alla medborgare."

Såsom framgår af bifogade protokoll antog mötet följande af under-tecknade jämväl ifrågasatta resolution:

Mötet anser tiden nu vara inne för Sveriges kvinnor att begära erhållande af politisk rösträtt samtidigt med den blifvande rösträttsutvidgningen för männen och på lika villkor som för männen;

och därför vädjar mötet dels till den nuvarande regeringen, dels till de olika partierna och dels till de enskilda riksdagsmännen inom såväl Första som Andra Kammaren, att samtidigt med rösträttsutvidgningen för männen utverka allmän, lika och direkt rösträtt äfven för kvinnor.

Härjämte utsåg mötet undertecknade att i frågan göra en framställning till regeringen.

Till fullgörande af berörda uppdrag få vi till Eders Kungl. Maj:t öfverlämna mötesresolutionen och hemställa att kvinnornas rösträttsfråga må frambäras på samma gång som männens i den väntade Kungl. rösträttspropositionen.

Som skäl till denna vår hemställan få vi, utöfver hvad ofvan framhållits, ytterligare anföra följande:

Ett regeringsförslag, som gifver politisk rösträtt åt alla medborgare, borde, synes det oss, särskildt i dessa tider gifva ett bättre uttryck för krafven på samling inom nationen än ett förslag, som skänker medborgarrätt åt endast hälften af landets medborgare. Ett sådant förslag borde därför snarare stärka än försvaga sträfvet att genomföra den allmänna rösträtten i vårt land. Och i hvarje händelse är kvinnornas fordran på medborgarrätt grundad på rättvisa och samhällets intresse och bör sålunda alltid vara förtjänt att föras fram i den aktuella politiken.

För alla, som nitälska för Sveriges verkliga ära, borde det också framstå såsom en lifssak att vi i denna viktiga angelägenhet framträda såsom ett föregångsfolk och ej ådagalägga efterblifvenhet genom att just under lösningen af vår största fråga visa oss ej vuxna den lyftning, som exempelvis

inom kort kanske skall visa sig hos de ryska och finska folken. Enligt ingångna underrättelser lär nämligen hos dem förefinnas en allmän mening om att vid en blifvande rösträttsreform kvinnorna måste vara med.

Hvad åter angår de formela hinder, som från åtskilliga håll kunna väntas skola frammanas såsom ett hinder för frågans lösning, så möter uppenbarligen icke heller däraf någon svårighet att utan uppskof lösa både männens och kvinnornas rösträttsfråga samtidigt.

Krafvet på en särskild utredning af kvinnornas rösträttsfråga kan sålunda redan i och för sig sägas vara utan praktiskt ändamål. Skall nämligen äfven för kvinnor genomföras den *allmänna* rösträtten — och om något annat kan det icke blifva fråga — så saknar det för sakens genomförande all betydelse huru de olika röstberättigade kvinnorna gruppera sig på olika yrken eller åldrar med flera dylika undersökningar. Önskar man emellertid en utredning bör denna å andra sidan med ett påskyndadt arbete kunna jämförelsevis lätt åstadkommas med ledning af det i statistiska centralbyrån förvarade materialet öfver 1900 års folkräkning, hvilken lagts till grund för motsvarande redan verkställda utredning om männens rösträtt. Och skulle denna utredning äfven med bästa vilja ej kunna åstadkommas till nästa riksdag eller åtminstone före frågans afgörande under samma riksdag, så medhinner den ju i alla fall synnerligen väl till den påföljande riksdagen. Går saken sin vanliga gång skulle rösträttsfrågans afgörande härigenom ej alls förhalas, då densamma under sådan förutsättning ej kan komma till slutligt afgörande förr än år 1909; hvaremot i händelse Andra kammaren upplöstes för att påskynda frågans slutgiltiga lösning skulle under ogynnsammaste förhållanden vållas ett uppskof af allenast ett år, något som en verklig rösträttsreform vore väl värd.

Hvad angår den invändning, som tilläfvventyrs kan väntas från ett eller annat håll, att civillagens bestämmelser om mannens målsmanskap skulle formelt sedt lägga hinder i vägen för gift kvinna att erhålla politisk rösträtt, så må visserligen här framhållas, att det ej bör ifrågakomma, att den gifta kvinnan skall erhålla medborgarrätt senare än den ogifta. Men å andra sidan lägger mannens målsmanskap uppenbarligen i realiteten ej något hinder i vägen för politisk rösträtt äfven för gifta kvinnor. Mannens målsmanskap har isynnerhet under senare tider blifvit ett alltmer föråldradt rättsbegrepp, som undergräfts på många sätt af den nyare lagstiftningen. Gift kvinna har tillagts den ena befogenheten efter den andra såsom myndig person, såväl på det privaträttsliga området som i det offentliga lifvet. Hon kan enligt flera rättslärdas förmenande således nu faktiskt sägas vara myndig med de undantag allenast, som betingas af mannens lagstadgade förvaltningsrätt öfver boet. I hvarje fall skulle en åtgärd, som nu tillade henne ytterligare en ny befogenhet utöfver de många, som hon redan erhållit, allenast innefatta ett naturligt fortskridande på den väg, hvarpå man redan inlagit.

Härmed vilja vi dock icke hafva sagt att det ej vore synnerligen önskligt, att det föråldrade och lätt missledande begreppet mannens målsmanskap med det snaraste borttogs ur lagstiftningen. Särskildt lämpligt skulle det också utan tvifvel vara, om detta skedde samtidigt med själfva rösträttsreformen. Och några svårigheter härför synes ej böra möta, då ju saken ej kräfver

någon vidlyftig lagstiftningsåtgärd, och hänvisa vi i detta afseende till det formulerade förslag, som återfinnes i de två inom riksdagen år 1903 väckta motionerna i ämnet, hvilka ju ock föranledde en riksdagsskrivelse, som veterligen ännu icke blifvit af regeringen upptagen till pröfning.

Stockholm d. 4 december 1905.

Underdånigst

Efter uppdrag:

Maria Bolin

f. Åkerblom

Trädgårdsodlare.

Ellen Dahlbäck

f. Löfgren

Gymnastikdirektör.

Anna Eriksson

Folkskolläroarinna.

Elin M. Jansson

Handelsbiträde.

Anna Johansson

Försäkringsinspektör

f. d. Bryggeriarbeterska.

Gertrud Kuno

Rosettsömmerska.

Anna Lindhagen

Barnavårdsinspektör.

Anna Pettersson

f. Johansson

Kappsömmerska.

Ruth Pettersson

Kappsömmerska.

Anna Clara Romanus

Med. Kandidat.

Hilda Sachs

f. Engström

Skrifställarinna.

Alma Sundqvist

Prakt. läkare.

Valborg Ulrich

Lifförsäkringsinspektör.

Agda Östlund

f. Lundgren.